

Gotisk tekstprøve nr. 2, 2024

Memorabilia: Den 17 Janv. blev Dronning Caroline Mathilde (Kong Georg 3 Søster i Engelland) om morgenen bortbragt til Kronborg Slot tillige med Prindsesse Lovise Augusta¹. Cabinets Ministeren Græve Joh. Frid. Struensee og Græve Envold Brandt², Gen. Lieut. Gähler³ og Frue, Contre Amiral Hansen⁴, Just. Raad Struensee⁵, Liv Medicus Berger⁶, Oberst Falkenschiold⁷, Legations Raad Stürz⁸ pp⁹ udførte i Kastelet. Rygtet gik, de vildet dethronisere¹⁰ Kongen, og Dronningen regieret med 7 Herrer. Effter holdt Commission¹¹ blev Dronningen 3 S.¹² efter Paaske af Kirkebønnen¹³ udelukt; den 2 Maii Struensee og Brandt halshugget¹⁴ og parteret, Just. Raad Struensee, Oberstlieutenant Dresselberg¹⁵ og Stürz løsladte, Falchenskiold sendt til Munkholm¹⁶, Gähler og Frue skulde rømme¹⁷ Sielland, Fyen og det Slesvigske og have 1000 ^{rdr} aarlig Gage; Berger fik og Pension.

Originalen kan ses på Arkivalieronline:

<https://arkivalieronline.rigsarkivet.dk/da/billedviser?epid=23522243#612189,93235987>

eller:

<https://arkivalieronline.rigsarkivet.dk/da/billedviser?epid=23522243#612189,93235987>

¹ Louise Augusta, Caroline Mathildes datter med sandsynligvis Struensee.

² Enevold Brandt, 1738-1772, hofmand, deltog i ringe grad i Struensees reformer, men var sygevogter for kongen og lod sig provokere til slagsmål med denne. Henrettet for majestætsfornærmelse.

³ Peter Elias von Gähler, 1718-1783, i København, officer, medlem af geheimekonseilet, ønskede at reformere den danske hær, dog uden at udfordre officererne. Hans hustru tilhørte den nære kreds omkring dronningen og Struensee.

⁴ Kontreadmiral Ole Hansen, 1719-1775, søofficer siden 1738

⁵ J.F. Struensees storebror, Carl August Struensee, 1735-1804, der 1771 blev udnævnt til justitsråd og ansat i Københavns Finanskollegium, et hverv, han bestred med stor dygtighed og sund sans. Tog siden initiativ til den herrnhutiske menighed i Christiansfeld.

⁶ Johann Chilian Just v. Berger, 1723-1791, fra 1752 kgl. livlæge, væsentlig del i oprettelsen af flere vigtige institutioner, bl.a. koppeindpodningsanstalten.

⁷ Seneca Otto Falkenskiold, 1738-1820, officer, en af Struensees støtter, men ikke indblandet i reformarbejdet. At navne kunne staves forskelligt endda i samme dokument, var ganske almindeligt

⁸ Helderich Peter Stürz (ses også stavet Sturz), 1736-1779, gjorde karriere ved hoffet og endte som legationsråd, var ikke blandt Struensees støtter, hans arrestation skyldtes snarere hofintriger.

⁹ pp: forkortelse for 'præter plura': med flere.

¹⁰ Afsætte.

¹¹ Stregen over 'm' viser, at det skal læses 'mm'.

¹² S. forkortelse for Søndag; i 1772 var 3. søndag efter påske 10. maj

¹³ Streg over 'n': 'nn'

¹⁴ Streg over 'g': 'gg'.

¹⁵ Måske skrivefejl for Hesselberg; obertsløjtnant Hans Jacob Henning Hesselberg, 1734-1809, var blandt de arresterede officerer.

¹⁶ formentlig Munkholmen, ø i Trondheimsfjorden. Blev benyttet som statsfængsel, bl.a. Griffenfeld sad her 1680-98.

¹⁷ Samme som note 10